

- یکشنبه ۱۰ دیبِهشت ۱۴۰۲**
- سال سیزدهم - شماره ۲۵۵۸**

سپهرغرب در بررسی ریشه‌یابی رواج رفتارهای سخیف نوجوانان در جامعه؛

چندی پیش برای خرید به میدان دانشگاه (جهاد) رفتم و چند لحظه‌ای برای دیدن ظروف ویتترین یکی از مغازه‌های پاساژ زاگرس ایستادم، اما بیشتر از ویتترین این مغازه رفتارهای سخیف برخی از نوجوانان توجه من را به خودش جلب کرد. اصلاً باورم نمی‌شد که به غیره فرزند خود سیگار دست بگیرد و به حرف‌های نامربوط پسران با لبخند پاسخ دهد.

در همین حین گروه دیگری از دختران نوجوان که لباس‌های مد این روزها (لباس لش و گشاده) به تن داشتند و سیگار در دست، به کل‌کل با پسران پرداختند؛ یکی از دخترها خطاب به دوستانش گفت: نظرتون چیه امشب هم خانواده‌ها را بچونیم و بریم دور دور؟ دیگری گفت: پیام‌ا ما ماشین نداریم! دخترک خندید و گفت: کاری ندارد که این همه پسر جوان و ماشین‌سوارا دختر دیگر که اسمش مهسا بود گفت: موافقم، پس امشب همچون شب‌های گذشته به پدر و مادرم می‌گویم که کلاس دارم!

معضل دیگری که در بیشتر خیابان‌های شهر دیده می‌شود ناسزاگویی نوجوانان به یکدیگر است، ظاهراً این نسل عجیب ناسزاگویی به یکدیگر را نوعی کلاس اجتماعی و محبوبیت نزد دیگران می‌دانند. به یاد دارم یک دختر نوجوان با دوست جنس مخالف خود در پارک قرار داشت، به‌دلیل آنکه فرد درِیر رسیده بود یا خنده شروع به فحاشی به او کرد و پسرک به‌جای ناراحت شدن، خنده‌کنان جواب فحاشی او را می‌داد!

بسیاری از نوجوانان عقیده دارند که سیگار، قلیان، دور دور کردن‌های شبانه و غیره نماد روشنفکری و آزادی است اما نمی‌دانند که آینده‌ای مبهم و خطرناکی در انتظارشان قرار دارد. آینده‌ای که امروز به دست خود در حال ویران کردن آن هستند؛ آینده‌ای که اهمال‌کاری و

بی‌برنامه بودن خانواده‌ها، نظام آموزش وپرورش، جامعه، دولت، فروش آزاد دخانیات به تمام گروه‌های سنی نقش مهم و بسزایی بر آن دارد؛ نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد که سیگار دروازه ورود به مواد مخدر و معتاد شدن است. اعتیاد به مواد مخدر و دخانیات آسیب‌های روحی، روانی و جسمانی زیادی بر فرد می‌گذارد. از رفتار و گفتار نوجوانان تعجب کردم و هزاران سؤال مثل اینکه چطور خانواده اجازه می‌دهد این نوجوانان به هر بهانه‌ای تا هر ساعتی که دوست دارند در خیابان بمانند؟ چطور به‌راحتی و بدون هیچ دغدغه و ترسی سیگار می‌کشند؟ چطور به یک پسر غریبه اعتماد می‌کنند و به قول خودشان با او به‌دور دور می‌روند؟ ذهنم را به خود مشغول کرد. در همین راستا تصمیم گرفتم که با یک جامعه‌شناس در خصوص تحلیل و آسیب‌شناسی شرایط جامعه، پیام‌های رواج چنین رفتارهایی و همچنین وظیفه خانواده و جامعه برای کنترل اوضاع به گفت‌وگو بپردازم که نتیجه را باهم می‌خوانیم:

امان‌الله قرائی‌مقدم با ابراز اینکه سنت‌شکنی و هنجارشکنی در نسل جدید بیشتر از سایرین رخ می‌دهد، عنوان کرد: یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این نسل عدم سلطه‌پذیری از دیگران است. وی با بیان اینکه بیگانگی با فرهنگ ملی از کودکستان آغاز می‌شود؛ ابزار کرد: موضوع سنت‌شکنی از ابتدای تاریخ وجود داشته، اما امروزه این روند بسیار سرعت گرفته که سبب نگرانی و آسیب‌های بی‌شماری شده است. این جامعه‌شناس با بیان اینکه تعریف ارزش‌ها و هنجارها متفاوت شده، عنوان کرد: در گذشته افراد تحت تأثیر والدین و مربیان خود ارزش‌ها و هنجارها را تعیین می‌کردند؛ اما نسل جدید این دو مؤلفه را از طریق فضای مجازی و دوستان خود دریافت می‌کنند.

قرائی‌مقدم با بیان اینکه انتقال ارزش و هنجار به نسل جدید به‌شدت دچار مشکل شده، عنوان کرد: در واقع این افراد منابع ارزشی و هنجارشکنی متفاوتی نسبت به گذشته دارند.

وی ابراز تأثر: به دلیل اینکه بین والدین و فرزندان فاصله بسیاری وجود دارد، حرف یکدیگر را متوجه نمی‌شوند. نوع پوشش، حرف‌زدن و خواسته‌های آن‌ها بسیار متفاوت است و این

پژوهشی درباره مفهوم تکانشگری و ارتباط آن با اعتیاد؛

خانواده‌هایی که راه اعتیاد فرزندانشان را هموار می‌کنند

مخرب نه بگویند.

در همین پیوند، «رابطه سبک‌های فرزندپروری و گرایش به مصرف مواد مخدر؛ نقش میانجی تکانشگری»[۱]ازجمله پژوهش‌ها در این حوزه است. نویسندگان این مقاله تلاش دارند تا سبک فرزندپروری و تکانشگری و تأثیر آن بر گرایش جوانان به مواد مخدر را مورد بررسی قرار دهند.

سبک فرزندپروری یعنی چه؟

مفهوم سبک فرزندپروری بیش از ۵۰ سال است که در حوزه روان‌شناسی رشد به عنوان ابزار کنترلی والدین بر فرزندانشان به رسمیت شناخته شده است. سبک فرزندپروری به مجموعه‌ای از نگرش‌ها، رفتارها و ابزارهایی اشاره دارد که والدین به طور مداوم در همه زمینه‌ها برای مدیریت رفتار فرزندان خود از آن‌ها استفاده می‌کنند.

شیوه‌های فرزندپروری را می‌توان به‌عنوان رفتارهای ویژه‌ای والدین برای اجتماعی کردن و نحوه معاشرت فرزندان خود از آن‌ها استفاده می‌کنند، تعریف کرد.

سبک‌های فرزندپروری را باید به‌عنوان مجموعه‌ای از ساختارهای روان شناختی درک کرد که بیانگر راهکارهای استاندارد است که والدین در روند تربیت کودک از آن‌ها استفاده می‌کنند و عموماً ابعادی مانند طرد شدن، گرمای عاطفی و محافظت بیش از حد را شامل می‌شوند.

کدام سبک باعث گرایش به سمت مواد مخدر می‌شود؟

از میان شیوه‌های فرزندپروری، سبک فرزندپروری مقتدرانه (انتظارات معقول با ایجاد محدودیت‌های منطقی و ابراز محبت و مشارکت فرزند در تصمیم‌گیری‌ها) به طور معکوس قادر به پیش‌بینی تغییرات آآمدگی به مصرف مواد است. محققان به این نتیجه رسیده‌اند که روابط والدین با جوانان که مبتنی بر مهربانی، مشاوره، حمایت و احترام متقابل بین آنها همراه با اقتدار و کنترل متعادل است، عاملی بسیار قدرتمند جهت حفاظت فرزندان از انحرافات جامعه ازجمله گرایش به سمت مواد مخدر بوده است.

روابط مبتنی بر کنترل و محدودیت شدید و عدم رابطه نیکو یا روابط مبتنی بر سهل‌گیری و آزادگذاری بیش از حد، زمینه گرایش به مواد مخدر را افزایش می‌دهند. به عبارت دیگر، سبک‌های فرزندپروری مستبدانه (انتظارات

خانواده

سپهرغرب در بررسی ریشه‌یابی رواج رفتارهای سخیف نوجوانان در جامعه؛

گل به خودی خانواده‌ها با غفلت از فرزندان

آینده تباه و سیاه در انتظار برخی نوجوانان

سپهرغرب در بررسی ریشه‌یابی رواج رفتارهای سخیف نوجوانان در جامعه؛

حجم از شکاف میان‌نسلی نگران‌کننده است. این پژوهشگر اجتماعی ضمن اشاره به تأثیر همسالان در رواج رفتارهای سخیف دوران نوجوانی، اظهار کرد: نوجوانی دورانی است که هیجانات بر عقل و منطق غلبه می‌کند، به همین دلیل آن‌ها از افرادی که بیشتر دنبال ریسک و هیجان هستند پیروی می‌کنند.

قرائی‌مقدم با بیان اینکه در جامعه امروزی افراد معاند نظام به دین و مذهب حمله کرده و درصدد از بین بردن آن‌ها هستند، گفت: رفتارهایی مانند عمامه‌پرانی نوجوانان، کشف حجاب دختران، ترور امام‌جمعه سیستان و بلوچستان و غیره مصداق این نوع رفتارها است. وی با بیان اینکه کشورهای پیشرفته همانند آمریکا اجازه نمی‌دهند که به دین و اعتقاداتشان حمله شود؛ اما در ایران به‌دلیل ناآگاهی برخی افراد این اتفاق رخ‌داده، تصریح کرد: به طور مثال در فیلم‌های آمریکایی شاهد دعا خواندن قبل از غذا خوردن توسط همه اعضای خانواده هستیم؛ اما آیا این موضوع در فیلم‌های ما به نمایش گذاشته می‌شود؟

این جامعه‌شناس با بیان اینکه متأسفانه در حال حاضر جامعه ما به دو قطب سنت‌گرایان و مدرنیته تقسیم شده، عنوان کرد: در حال حاضر با افرادی در جامعه در ارتباط هستیم که نسبت به بسیاری از مسائل دولتی نقد دارند، گروهی از این افراد معتقد به اصلاح‌گری در جامعه بوده و هستند و می‌گویند در برخی از حوزه‌های حکومتی و دولتی نیاز به اصلاح و تغییر داریم. این دوقطبی شدن باعث شده که نوجوان رفتار هیجانی از خود نشان دهد و نداند که از زندگی چه می‌خواهد.

قرائی‌مقدم با بیان اینکه بالابودن آمار خشونت‌های اجتماعی و خانوادگی، بیکاری، تورم، نبود امکانات و تجهیزات تفریحی و اوقات فراغت، افزایش میزان افسردگی، شاد نبودن و غیره باعث شده که در چند سال اخیر شاهد افزایش اعتیاد به مواد مخدر در جوانان و نوجوان باشیم، اذعان کرد: در واقع چالش‌های اجتماعی زمینه را برای بروز اختلالات مختلف مانند نگرانی، اضطراب و غیره فراهم می‌کند و افراد برای راهایی از این اختلالات به انواع آسیب‌های اجتماعی ازجمله استعمال مواد مخدر، سیگار و مخدرها پناه می‌برند.

وی افزایش آمار بی‌اخلاقی، طلاق، روابط نامشروع، دوستی‌های خیابانی و غیره را از پیامدهای رواج این فرهنگ در جامعه دانست و گفت: اعتیاد دختران و پسران نوجوان سبب بی‌بند و باری جنسی، تضعیف نهاد خانواده، فحشا و غیره می‌شود.

این پژوهشگر اجتماعی با بیان اینکه رواج رفتارهای سخیف توسط نوجوانان، افزایش آمار اعتیاد و غیره باعث فروپاشی نظام خانواده می‌شود، که در نهایت منجر به نابودی ستون جامعه خواهد شد گفت: در واقع خانواده سلول بنیادی اجتماع به‌شمار می‌رود و آسیب به آن انفجار و ازبین‌رفتن جامعه را در پی خواهد داشت.

قرائی‌مقدم با بیان اینکه خانواده به‌ویژه مادر نقش مؤثری در کنترل و تربیت فرزندان به عهده دارد، یادآور شد: آموزش وپرورش و سایر نهادها می‌توانند تأثیر بسزایی بر کنترل و تربیت صحیح فرزندان داشته باشند؛ اما برخی به دلایل واهی ازجمله کمبود وقت، درک‌نکردن نوجوانان و غیره خود را در خیابان‌ها رها می‌کنند که به مثابه گل به خودی خانواده‌ها است.

حال با توجه به آنچه گفته شد متأسفانه روزبه‌روز شاهد کاهش سن سیگار کشیدن و ناهنجاری در بین نوجوانان هستیم به‌طوری‌که

به‌مرور زمان این سن به کودکی خواهد رسید و اگر اقدامی نشود و برنامه جدی نداشته باشیم در آینده‌ای نزدیک شاهد اعتیاد کودکان و نوجوان به سیگار، روابط نامشروع و غیره خواهیم بود.

از طرفی بارها گفته شده که سیگار، قلیان و مشروب دروازه ورود به اعتیاد محسوب می‌شوند. بر اساس معیارهای تشخیصی سازمان بهداشت جهانی، سیگار در ردیف نخست مواد اعتیادآور محسوب می‌شود. سیگار، دروازه ورودی اعتیاد، چراغ‌سبزی برای ورود به سایر آسیب‌های اجتماعی به‌شمار می‌رود. اگر بتوانیم در این برهه از زمان رفتارهای زشت نوجوانان همانند اعتیاد، ناسزاگویی و غیره را کنترل نکنیم در آینده‌ای نه‌چندان دور باید منتظر فاجعه باشیم.

از طرفی دیگر برای کاهش این بلای خانمان‌سوز و ناهنجاری‌ها ابتدا باید همه افراد جامعه دست در دست هم داده تا آن را کاهش دهند و سپس دولت با اجرای دقیق قوانین، آسیب‌شناسی، ممنوع کردن تبلیغات سیگار و گران کردن آن سعی کند جلوی اعتیاد افراد زیادی از جامعه را بگیرد.

بدون شک در این موضوع آموزش وپرورش و خانواده‌ها تأثیر بسزایی بر روند اعتیاد و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دارند تا جایی که همان‌طور که می‌دانید دوره نوجوانی، دوره‌ای حساس

یک روان‌شناس تشریح کرد:

پیامدهای فقدان امید به زندگی و راهکارهای افزایش آن

سپهرغرب، گروه اجتماعی، یک روان‌شناس و مدرس دانشگاه، پیامدهای فقدان امید به زندگی و راهکارهای افزایش آن را تشریح کرد.

آرزو شاه‌مهم‌اموهفانی با بیان اینکه امید، باور داشتن به نتیجه‌ای مثبت است اظهار کرد: درواقع امید، احساسی مبنی بر توانایی رسیدن به خواسته‌هایی است که می‌تواند نتیجه‌ای خوب در پی داشته باشد و حالتی ذهنی- روانی مثبت تلقی می‌شود که انگیزه دنبال کردن اهداف را به‌دنبال دارد. این احساس داریی فرصتی برابر است که همه افراد می‌توانند به آن دسترسی داشته باشند و روشی برای اندیشه است که می‌توان از آن در هر جنبه‌ای از زندگی استفاده کرد.

وی افزود: مهم‌ترین کارکرد امید افزون بر ایجاد تحرک و انگیزه، جلوگیری از بسیاری بروز اختلالات روانی مانند افسردگی و اضطراب تلقی می‌شود که انگیزه دنبال کردن اهداف را به‌دنبال می‌کند و فرصتی برابر است که همه افراد می‌توانند به آن دسترسی داشته باشند و روشی برای اندیشه است که می‌توان از آن در هر جنبه‌ای از زندگی استفاده کرد.

این روان‌شناس با بیان اینکه ممکن است بسیاری از افراد ناامید به زندگی به‌دستی نرسند و به عواقب ناشی از آن که بسیار وخیم می‌تواند باشد، ناچار به اقدام به خودکشی یا خودکشی می‌شوند؛ اما در صورت فقدان امید ممکن است افراد به بی‌هدفی برسند و اقدام به خودکشی کنند. وجود امید برای تمام سنین موضوعی حائز اهمیت محسوب می‌شود؛ چراکه در سنین رسیدن به اهداف و برنامه‌ریزی جهت رسیدن به خواسته‌ها، به افراد انگیزه می‌بخشد.

این روان‌شناس با بیان اینکه ممکن است بسیاری از افراد ناامید به زندگی به‌دستی نرسند و به عواقب ناشی از آن که بسیار وخیم می‌تواند باشد، ناچار به اقدام به خودکشی یا خودکشی می‌شوند؛ اما در صورت فقدان امید ممکن است افراد به بی‌هدفی برسند و اقدام به خودکشی کنند. وجود امید برای تمام سنین رسیدن به اهداف و برنامه‌ریزی جهت رسیدن به خواسته‌ها، به افراد انگیزه می‌بخشد.

این روان‌شناس با بیان اینکه ممکن است بسیاری از افراد ناامید به زندگی به‌دستی نرسند و به عواقب ناشی از آن که بسیار وخیم می‌تواند باشد، ناچار به اقدام به خودکشی یا خودکشی می‌شوند؛ اما در صورت فقدان امید ممکن است افراد به بی‌هدفی برسند و اقدام به خودکشی کنند. وجود امید برای تمام سنین رسیدن به اهداف و برنامه‌ریزی جهت رسیدن به خواسته‌ها، به افراد انگیزه می‌بخشد.

این روان‌شناس با بیان اینکه ممکن است بسیاری از افراد ناامید به زندگی به‌دستی نرسند و به عواقب ناشی از آن که بسیار وخیم می‌تواند باشد، ناچار به اقدام به خودکشی یا خودکشی می‌شوند؛ اما در صورت فقدان امید ممکن است افراد به بی‌هدفی برسند و اقدام به خودکشی کنند. وجود امید برای تمام سنین رسیدن به اهداف و برنامه‌ریزی جهت رسیدن به خواسته‌ها، به افراد انگیزه می‌بخشد.

این روان‌شناس با بیان اینکه ممکن است بسیاری از افراد ناامید به زندگی به‌دستی نرسند و به عواقب ناشی از آن که بسیار وخیم می‌تواند باشد، ناچار به اقدام به خودکشی یا خودکشی می‌شوند؛ اما در صورت فقدان امید ممکن است افراد به بی‌هدفی برسند و اقدام به خودکشی کنند. وجود امید برای تمام سنین رسیدن به اهداف و برنامه‌ریزی جهت رسیدن به خواسته‌ها، به افراد انگیزه می‌بخشد.

و شگرف و حذفاصل کودکی و جوانی است. خانواده‌های هوشیار باید با آگاهی از شرایط ویژه این دوره، همواره مراقب فرزندان نوجوان خود باشند. موقعیت حساسشان را درک کنند و هرچه بیشتر آن‌ها را در پناه خود بگیرند، وقتی که مشکلات نوجوان در محیط خانه و در جمع صمیمی خانواده بدون ترس از تنبیه و شتمات مطرح شود و از طریق راه‌حل‌های منطقی والدین رفع گردد، دیگر نیازی به حضور و دخالت دوستان و همسالان نیست.

نقش تربیتی خانه و خانواده به‌عنوان محیطی که فرزندان بیشترین وقت خود را در آن می‌گذرانند تا جایی مهم است که به جرأت می‌توان گفت، منشأ تمام موفقیت‌ها و شکست‌ها را باید در شیوه تربیتی خانواده‌ها جستجو کرد. والدین باید هوشیار باشند و ارتباطات، رفتار و آمودش‌های نوجوان خویش را تحت نظر بگیرند و اگر احساس کردند بلای مهلک سیگار، گریبان فرزندان‌شان را گرفته با سعه‌صدر و بدون فوت وقت این نطفه شوم را خفه کنند.

آموزش قبل از سن ۱۵ سالگی، تلاش برای کاستن فشارهای روانی، تشویق و تقویت به‌موقع موفقیت‌ها، فراهم‌کردن تفریحات سالم و سازنده و درونی کردن ارزش‌ها در پیشگیری از روی آوردن نوجوان به سیگار تأثیر زیادی دارد.

یک روان‌شناس تشریح کرد:

پیامدهای فقدان امید به زندگی و راهکارهای افزایش آن

سپهرغرب، گروه اجتماعی، یک روان‌شناس و مدرس دانشگاه، پیامدهای فقدان امید به زندگی و راهکارهای افزایش آن را تشریح کرد.

آرزو شاه‌مهم‌اموهفانی با بیان اینکه امید، باور داشتن به نتیجه‌ای مثبت است اظهار کرد: درواقع امید، احساسی مبنی بر توانایی رسیدن به خواسته‌هایی است که می‌تواند نتیجه‌ای خوب در پی داشته باشد و حالتی ذهنی- روانی مثبت تلقی می‌شود که انگیزه دنبال کردن اهداف را به‌دنبال دارد. این احساس داریی فرصتی برابر است که همه افراد می‌توانند به آن دسترسی داشته باشند و روشی برای اندیشه است که می‌توان از آن در هر جنبه‌ای از زندگی استفاده کرد.

وی افزود: مهم‌ترین کارکرد امید افزون بر ایجاد تحرک و انگیزه، جلوگیری از بسیاری بروز اختلالات روانی مانند افسردگی و اضطراب تلقی می‌شود که انگیزه دنبال کردن اهداف را به‌دنبال می‌کند و فرصتی برابر است که همه افراد می‌توانند به آن دسترسی داشته باشند و روشی برای اندیشه است که می‌توان از آن در هر جنبه‌ای از زندگی استفاده کرد.

این روان‌شناس با بیان اینکه ممکن است بسیاری از افراد ناامید به زندگی به‌دستی نرسند و به عواقب ناشی از آن که بسیار وخیم می‌تواند باشد، ناچار به اقدام به خودکشی یا خودکشی می‌شوند؛ اما در صورت فقدان امید ممکن است افراد به بی‌هدفی برسند و اقدام به خودکشی کنند. وجود امید برای تمام سنین موضوعی حائز اهمیت محسوب می‌شود؛ چراکه در سنین رسیدن به اهداف و برنامه‌ریزی جهت رسیدن به خواسته‌ها، به افراد انگیزه می‌بخشد.

این روان‌شناس با بیان اینکه ممکن است بسیاری از افراد ناامید به زندگی به‌دستی نرسند و به عواقب ناشی از آن که بسیار وخیم می‌تواند باشد، ناچار به اقدام به خودکشی یا خودکشی می‌شوند؛ اما در صورت فقدان امید ممکن است افراد به بی‌هدفی برسند و اقدام به خودکشی کنند. وجود امید برای تمام سنین رسیدن به اهداف و برنامه‌ریزی جهت رسیدن به خواسته‌ها، به افراد انگیزه می‌بخشد.

این روان‌شناس با بیان اینکه ممکن است بسیاری از افراد ناامید به زندگی به‌دستی نرسند و به عواقب ناشی از آن که بسیار وخیم می‌تواند باشد، ناچار به اقدام به خودکشی یا خودکشی می‌شوند؛ اما در صورت فقدان امید ممکن است افراد به بی‌هدفی برسند و اقدام به خودکشی کنند. وجود امید برای تمام سنین رسیدن به اهداف و برنامه‌ریزی جهت رسیدن به خواسته‌ها، به افراد انگیزه می‌بخشد.

این روان‌شناس با بیان اینکه ممکن است بسیاری از افراد ناامید به زندگی به‌دستی نرسند و به عواقب ناشی از آن که بسیار وخیم می‌تواند باشد، ناچار به اقدام به خودکشی یا خودکشی می‌شوند؛ اما در صورت فقدان امید ممکن است افراد به بی‌هدفی برسند و اقدام به خودکشی کنند. وجود امید برای تمام سنین رسیدن به اهداف و برنامه‌ریزی جهت رسیدن به خواسته‌ها، به افراد انگیزه می‌بخشد.

سپهرغرب در بررسی ریشه‌یابی رواج رفتارهای سخیف نوجوانان در جامعه؛